

Enflasyon uçtu!

İstatistik Kurumu enflasyon rakamlarını açıkladı, yıllık enflasyon yüzde 116,56 olarak gerçekleşti. Yapılan açıklamaya göre Tüketici Fiyatları Genel Endeksi'nde, bir önceki aya göre yüzde 5,21; bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 64,93 ve bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 116,56 artış gerçekleşti.

Sayfa 4

TEMMUZ /2022

Kıbrıs Türk Ticaret Odası

EKONOMİ

ücretsizdir.

gazetesi

Yüklemlen
Kadınlar

Ciddi Home Direktörü
Amber Ciddi Arabacı

Sayfa 10-11

ŞAN: "BİR ÜLKENİN KALKINMA HIZI ÖZEL SEKTÖRLE ALAKALIDIR"

Maliye Bakanı Alişan Şan özel sektörden gelen biri olduğunu hatırlatarak, özel sektörün ve iş insanlarının sorunlarını yakından takip ettiğini belirtti. Şan; bir ülkedeki ekonominin en önemli unsurlardan birinin de özel sektör ve iş dünyası olduğunu kaydederek, bir ülkenin ileriye taşınmabilmesinin özel sektörün kapasitesinin artırılması ve önünün açılması ile olacağına inanç belirtti.

Alişan Şan (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Maliye Bakanı)

Sayfa 2-3

Erçağ: "Bizler şuan itibarı ile enflasyon ve dövizle mücadele edecek bir ülke değiliz"

Vakıflar Genel Müdürü Cengiz Erçağ, son günlerde artan döviz kurunun ülkemize etkisinin yanı sıra günden güne kapanan

işletme sayısının dövizle paralel olarak artığına vurgu yaparak acil önlemler alınması gerektiğini savundu.

Sayfa 16

Maliye Bakanı Alişan Şan, Ekonomi Gazetesi'ne konuşarak ticaret alanında gümrüklerde yaşanan sıkıntıların yakın zamanda otomasyon sisteminin tam randımanlı çalışması ile sorunun kısa sürede çözümleneceği müjdesini verdi.

Şan: "Bir ülkenin kalkınma hızı özel sektörle alakalıdır"

”

Şuan devletin çok iyi bir istatistiği olduğunu söylemek mümkün değildir. Elimizde yeteri kadar veri olmadığından, istediğimiz uygulamaları hayata geçiremiyoruz. Veri olduğu zaman istediğiniz projeksiyonu uygulamaya koyabilir ya da planlayabilirsiniz. Eğer bu devlet bir gemi, başbakanı kaptan, kabinesi de mürettebat ise gemiyi ister hızlandırır, ister yavaşlatırsınız. Bunlar hep veriye ve istatistiğe dayalıdır. Neden devletimizi daha çok veriyle buluşturmayalım.

“

Alişan ŞAN (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Maliye Bakanı)

Şan: "Bir ülkenin kalkınma hızı özel sektörle alakalıdır"

Maliye Bakanı Alişan Şan özel sektörden gelen biri olduğunu hatırlatarak, özel sektörün ve iş insanlarının sorunlarını yakından takip ettiğini belirtti.

Şan; bir ülkedeki ekonominin en önemli unsurlardan birinin de özel sektör ve iş dünyası olduğunu kaydederek, bir ülkenin ileriye taşınmabilmesinin özel sektörün kapasitesinin artırılması ve önünün açılması ile olacağına inanç belirtti.

Bakan Şan devletin kurumlarının çalışmalarını değerlendirerek, çağın gerisinde kalan bir çok uygulama olduğunu, çağın gereklilikleri olan iletişim ve bilişim çağına göre hareket edilmesi gerektiğinin altını çizdi. Teknolojiye ve bilişime ciddi yatırımlar yapılması gerektiğini savunan Bakan Şan, ülkemizdeki durumu değerlendirerek, "çağımızın gerisinde

kalan bilişim noktasında devletimizi çok süratle olması gereken seviyeye taşımamız gerekiyor" dedi.

İş insanlarının en büyük sıkıntılarından biri de gümrüklerde yaşanan sıkıntılar... Peki gümrükler ne zaman tam randımanlı çalışmaya başlayacak?

"Gümrüklerde teknolojiyi kullanarak, yeni bir otomasyon sistemine geçtik. Ancak tüm gümrük şubelerimizde otomasyonu aktif edemedik. Aktif ettiğimiz şubelerde ise program henüz yeni olduğu için, programın verimli çalışması veya arzu edilen verimlilikte çalışmanın altındayız. Süratle şubelerimizin tümünde gümrük otomasyon sistemini aktif etmemiz gerekir, hem de programın tıkanan, aksayan ya da arzu ettiğimiz formülasyonu vermeyen yerleri de çok hızlı güncellememiz gerekir. Gümrüklerde yaşanan bir çok sorun bu otomasyon sisteminin

aktif çalışması ile ortadan kalkacaktır. Şuan devletin çok iyi bir istatistiği olduğunu söylemek mümkün değildir. Elimizde yeteri kadar veri olmadığından, istediğimiz uygulamaları hayata geçiremiyoruz. Veri olduğu zaman istediğiniz projeksiyonu uygulamaya koyabilir ya da planlayabilirsiniz. Eğer bu devlet bir gemi, başbakanı kaptan, kabinesi de mürettebat ise gemiyi ister hızlandırır, ister yavaşlatırsınız. Bunlar hep veriye ve istatistiğe dayalıdır. Neden devletimizi daha çok veriyle buluşturmalıyım. Geçtiğimiz günlerde Kıbrıs Türk Ticaret Odası heyeti bizi ziyarete gelerek, bir takım rakamlar gündeme geldi. 1 milyar 400 bin TL gümrük kapılarından aldığımız KDV var. Tabi bu rakam, 7 aylık sürede oluşan bir rakam olarak gündeme geldi. Ancak içerideki KDV miktarına bakıldığında zaman 400 milyon TL olarak görünüyor. Bu da demektir ki bu ülkede çok ciddi oranda, yüzde 70'lerde kayıt dışı ekonomi var demektir. Biz bunu ancak teknolojiyi kullanarak önleyebiliriz. Acilen devletimizi bu teknolojiyle buluşturmamız gerekiyor ki ülkede oluşan kayıt dışı ekonomiyi de kayıt altına alabilelim.

Yakın zamanda vergi indirimine gidilecek mi?

"Bu hükümet kararı gerektirir. Şuan devletin ciddi bir gelire ihtiyacı vardır. İki yıl süren pandemi krizi ve akabinde Rusya ve Ukrayna savaşının dünya ekonomisine yansması, büyük ülkelerin ekonomik savaşları dünya ekonomisinde çok ciddi sorunlara neden oldu. Bu noktada halkımıza nefes aldırma noktasında bakanlığımızın bir takım çalışmaları vardır ancak bu bir hükümet kararı gerektirir. Bir takım projeksiyonlar yapmamız gerekir. Ben paydaşlarımızın fikirlerine önem veren birisiyim. Özellikle Maliye Bakanlığı ile işi olan veya olabilecek olan tüm paydaşların fikirlerini önemsiyorum.

Tüm ekonomik örgütlerle de görüşmeye başladım. Özellikle ekonomik örgütlerin fikirlerini ve dinamizmini çok önemsiyorum. Bir ülkenin kalkınma hızı özel sektörle alakalıdır. Siyasetin en büyük görevi özel sektörün önünü açmaktır. Özel sektörün sıkıntılarını ve sorunlarını yasalara uygun şekilde, hızlıca çözmeliyiz."

İş insanları için enerjide muafiyeti düşünüyor mu?

Başbakanımız Ünal Üstel'in talimatı ile bu konuda bir çalışma başlattık. KIB-TEK de bir takım veriler üzerine çalışma başlattı. Tahminim ilerleyen süreçte bir açılım olacaktır.

Kur korumalı mevduat için bir çalışma yürütülüyor mu?

Böyle bir çalışmamız var. Sona gelmek üzeredir. Tam net olmadan konuşmamız erken olur. İlerleyen süreçte yürütülen çalışmaların sonuçlanması ile gerek açıklamaları duyuracağız.

"En önemli unsur finansmandır"

Yatırım amaçlı krediler için bir düşünceniz var mı?

"Bir işletmenin, bir yatırımcının veya bir girişimcinin çok iyi fikirleri olabilir, çok iyi çalışmaları da olabilir veya çok iyi projeleri de olabilir. Ancak bunların hepsinin hayat bulabilmesi için en önemli unsur finansmandır.

Finansman iki şekilde elde edilebilir. Birincisi ya sizin bir kaynağınız vardır, o birikimi alıp kullanır, o yatırıma hayat verirsiniz. Ya da siz finansman ihtiyacınızı bir kurumdan tedarik etmek istersiniz. İşte tam da burada bizlerin finansmana erişim noktasında adımlar atmamız

lazımdır. Bu noktada her zaman yanımızda olan Türkiye Cumhuriyeti'ne baktığım zaman bir çok defa esnafına, sanayicisine, ticaret insanına kısacası özel sektöre yaşam vermek adına sürekli finansman desteği verilmektedir.

Biz de Türkiye Cumhuriyeti'nin o büyük hacmin daha uygun finansman kaynaklarını da yapacağımız istişarelerde bu ülkeye getirmeye çalışacağız. Ben bu konuyu çok önemsiyorum. Yapacağım ilk Ankara ziyaretindeki gündem maddelerimizin birincisi de bu olması gerektiğine inanıyorum."

İş insanlarının beklentisi var. Sicil affı.. Peki bu yönde bir çalışma olacak mı?

Başkanlığım süresince yürüteceğim çalışmalardan bir tanesi de bu olacaktır. Bu düzenleme öyle bir düzenleme olması gerekir ki, herkesin yaşayabilir noktasında sicilini içerisine aldığımız zaman (gerçek kişi veya tüzel kişi) karşı taraf bilecek ki sicili bundan sonraki süreçte bozulduğu anda hiçbir şekilde bundan sonraki aflardan, finansal varlıklardan, kredilerden, daha uygun faiz oranlık kredilerden yararlanamayacak. Her bir kişi veya yatırımcı sicilini bozarsa bunun çok ağır bedelleri olacağını çok net şekilde bilmesi gerekir. Mevcut sistem içerisinde sıkıntı yaşadığınız zaman ve bu sıkıntı sicilinize de yansıdığı zaman kaynaklara ulaşmak daha da zorlaşıyor. Biz bunu daha yaşanabilir yapmalıyız. Mali sicil denetimlerini de artırarak, daha etkin bir şekilde devam ettirmemiz gerekir.

Sanal bet ve kripto para yasası ne zaman yürürlüğe girecek?

Sanal bet yasası üzerinde çalışmalarımız devam ediyor. Sanal bet konusunda yasa önergemizi Bakanlar Kurulu'ndan geçirerek meclise göndermeyi planlıyoruz. Kripto para konusu da aynı şekilde üzerinde çalışılan konulardan birisidir. Forex Yasamız Bakanlar Kurulu'ndan geçip, meclise gitti, komitelerde görüşülecek. Bu iki yasa daha çok denetleme yönünde olan yasalardır. Kripto ve Forex gelir getirici, düzenleyici ve denetleyici yasalardır. Sanal Bet Yasası ülkemize ciddi gelir getirici bir yasadır. O yüzden bunun üzerinde hassasiyetle çalışıyoruz, ivedilikle yasallaşmasının takipçisi olacağız.

Enflasyon uçtu!

İstatistik Kurumu enflasyon rakamlarını açıkladı, yıllık enflasyon yüzde 116,56 olarak gerçekleşti. Yapılan açıklamaya göre Tüketici Fiyatları Genel Endeksi'nde, bir önceki aya göre yüzde 5,21; bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 64,93 ve bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 116,56 artış gerçekleşti.

Ana harcama grupları itibarıyla bir önceki aya göre en yüksek artış yüzde 17,45 ile lokanta ve oteller ana grubunda gerçekleşti.

Sağlık ana grubunda yüzde 14,71; konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar ana grubunda yüzde 12,56; eğlence ve kültür ana grubunda yüzde 9,92; haberleşme ana grubunda yüzde 6,12; mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri ana grubunda yüzde 3,21; gıda ve alkolsüz içecekler

ana grubunda yüzde 2,75; çeşitli mal ve hizmetler ana grubunda yüzde 2,17; giyim ve ayakkabı ana grubunda yüzde 1,09; alkollü içecekler ve tütün ana grubunda yüzde 0,41; eğitim ana grubunda yüzde 0,33 artış yaşandı. Açıklamaya göre ulaştırma ana grubunda yüzde 1,43 azalış gerçekleşti. Bir önceki aya göre, endekste kapsanan 534 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 65 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti. En yüksek fiyat artışı gösteren ilk

üç mal; yüzde 152,77 ile feribot ücreti; yüzde 119,64 ile kırmızı lahana ve yüzde 114,76 ile limon oldu. En yüksek fiyat düşüşü gösteren ilk üç mal ise; yüzde 46,21 ile patlıcan; yüzde 39,15 ile kavun ve yüzde 37,56 ile bamya oldu.

İstatistik Kurumu, enflasyona gösterge kabul edilen tüketici fiyatları endeksinin (enflasyonun) temmuz ayında yüzde 5,21 arttığını açıkladı. Yıllık enflasyon ise yüzde 116,56'ya yükseldi.

Ekonomik örgütler 'ekonominin gidişatından' çok rahatsız

KKTC'de uzun süredir ekonomide süren ve gittikçe derinleşen sorunlara yönelik tepkiler giderek artarken, ekonomik örgütlerin de rahatsızlığı yükseliyor.

Geçtiğimiz birkaç gün içinde Kıbrıs Türk Ticaret Odası (KTTO), Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO), Kuzey Kıbrıs Hızlı Tüketim Ürünleri Tedarikçileri Derneği (TUTDER) ve Kıbrıs Türk Esnaf ve Zanaatkarlar Odası (KTEZO) farklı konulardan duydukları endişeleri dile getirdi. Ticaret Odası, hemen her sektörde yapısal reformlar gerektiğini ortaya koyarken, TUTDER devlete ödenen yüksek vergilerden söz edip, "Daha kaliteli yaşam her vatandaşın hakkı" olduğuna vurgu yaptı. KTEZO ise elektrik zammının ekonomik yıkım ve eşitsizlik yarattığını kaydetti.

Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO) elektrikte yapılan zammı eleştirerek, "Artık ülkemizde üretim yapmak imkânsız hale geldi."

DENİZ: KAYIT DIŞILIK KAÇAKÇILIKTIR

Ticaret Odası Başkanı Turgay Deniz, ülke ekonomisinde yaşanan son gelişmelere ilişkin değerlendirmesinde ülkede kayıt dışılığının ciddi oranda arttığını vurgulayarak sınır kapılarında peşin alınan KDV ile içeride alınan KDV arasındaki ciddi farkın kayıt dışı ekonominin varlığını gösterdiğini söyledi. Bu boyuttaki kayıt dışılığı kaçakçılık olarak nitelendirmek gerektiğini anlatan Deniz, kayıt dışılığı önlemek için sıkı denetimin yanı sıra caydırıcı cezalar gerektiğini ifade etti.

Deniz, Katma Değer Vergisi'ni saklamak, gizlemek, yatırmamak, beyan etmemek, vermemek devletin malına zarar vermektir. Dolayısıyla bunun çok ağır cezası olması gerekir. Kişilere göre değişen değil, sabit cezalar olması şarttır" dedi.

'ÜRETİM YAPMAK İMKANSIZ HALE GELDİ'

Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO) elektrikte yapılan zammı eleştirerek, "Artık ülkemizde üretim yapmak imkânsız hale gelmiştir, zamlı elektrik faturaları ile üreticinin başa çıkması mümkün değildir" uyarısında bulundu. Sanayi Odası'ndan yapılan yazılı açıklamada, zamlı elektrik faturalarına tepki gösterilerek, "sanayi üretiminin ve ihracatın durma noktasına geldiğini" belirtildi.

"İşletmelerimiz elektrik faturasını ödeyemeyecek, elektriği kesilecek ve üretim duracaktır. İşletmelerimiz batma noktasına gelmiştir, borçlanarak elektrik borcunu ödemeye çalışmaktadır. İşsizlik artacaktır" uyarısında bulunan Oda, üreticiye özel tarife ve elektrikte destek uygulaması talebini yineledi. Önerilerini yineleyen Oda, "Üretici tarifelerinin, diğerlerinden ayrı olarak fiyat uygulanması, diğer ülkelerde olduğu gibi, üreticiye özel tarife olması ve Kws başına 2010 yılından beri 10 kuruş olarak sanayiciye uygulanan elektrikteki desteğin önemli bir yüzdelik getirilerek uygulanması" gerektiğini yineledi. Sanayi Odası, ancak bu önlemlerin alınmasıyla, "yıllardır söylenmekte olan

üretim ve sanayiye verilen önemin ortaya çıkabileceğini" kaydetti.

KALİTELİ YAŞAM HER VATANDAŞIN HAKKI

TUTDER ise bir ilanda vatandaşlara hitap ederek, devlete Mayıs'ta 100 milyon TL, Haziran'da da 120 milyon TL vergi ödendiğini, bununla da vatandaşın devletten yol, su, eğitim, kanalizasyon, sağlık ve eğitim hizmetlerini peşinen isteme hakkının doğduğu belirtildi. Açıklamada ayrıca, "Bu ay vergilerinizin miktarı 120 milyon TL. Vergilerinizi peşin ödeyen vatandaşlar olarak sadece temel hizmetleri değil devletimizden daha kaliteli bir yaşam için gerekli koşulları oluşturmasını talep etme hakkımız doğmuştur. Daha kaliteli yaşam her vatandaşın hakkıdır, bunu talep etmek vatandaşlar olarak hakkımızdır" denildi.

EKONOMİK YIKIM VE EŞİTSİZLİK

KTEZO'dan yapılan yazılı açıklamada ise elektrik zammının ekonomik yıkım ve eşitsizlik yarattığını kaydetti. Açıklamada, ortaya çıkan sadece gelir eşitsizliği olmadığı kaydedildi, "Yoksulsanız ilaca, tahlile, hastaneye ulaşamıyor, randevu alamıyor, hastalığınızın son noktasında sedyeyle taşınmak zorunda kalıyorsunuz. Yoksulsanız kaldığınız evin kira sorunundan dolayı ha şimdi evden atılacak ha yarın kaygısı içinde ömrünüzü tüketiyorsunuz" denildi.

Vergi yükümlüsü kadınlar, genç girişimciler,
küçük işletmeler, tarım ve hayvancılıkla
uğraşanlar...

Kredi Garanti Fonu garantili, düşük faizli
krediyi en hızlısından sağlıyoruz!

Sabit faizli
42 ay vade
150 bin TL
%13 yıllık faizli
6 ay geri
ödemesiz

Kıbrıs
Vakıflar Bankası

444 0 500 / www.vakiflarbankasi.com

Kıbrıs Türk ürünlerinin Avrupa pazarına erişimi mücadelesi

Mustafa Ergüven - KTTO Genel Sekreter Yardımcısı

Kıbrıs Türk toplumunun yüz yılı aşkın süredir vermekte olduğu varoluş mücadelesinin ekonomik boyutu da önemli dönemeçlerden geçmiştir. Toplumlara çatışmaların baş göstermesiyle birçok kaynağa erişim noktasında yoksunluk yaşayan toplum yine de ekonomik olarak yaşam mücadelesinden kopmamış ve günümüze kadar varlığını devam ettirmeyi bilmiştir.

Dış pazarlara erişim için elinde bulunan jeostratejik avantajları da hak ettiği bir şekilde kullanamayan toplum yine de bu mücadelesinden vazgeçmemiş ve özellikle Avrupa pazarına erişim için heyecanını her zaman muhafaza etmiştir. Bu sürecin hangi noktalardan nereye geldiğine bir göz atmakta fayda vardır.

19 Aralık 1972 tarihinde Avrupa Ekonomik Topluluğu(AET) ile Kıbrıs Cumhuriyeti arasında ortaklık kuran anlaşma Brüksel'de imzalanmıştır. Anlaşma ile gümrük birliğine ulaşmak için gümrük tarifelerinin ve diğer sınırlamaların kademeli olarak kaldırılması öngörülmekteydi. ¹ İşte Kıbrıs Türk toplumunun Avrupa pazarına erişimine ilişkin sahip olduğu en güçlü hukuki dayanaklardan birisini de bu anlaşmadan edindiği haklar oluşturmaktadır.

Bu anlaşma tahtında ABAD Kararları sürecine kadar geçen süre içerisinde Kıbrıs Türk toplumu tarafından Kuzey Kıbrıs'ta üretilen ürünler Kıbrıs Türk Ticaret Odası tarafından verilen belgeler vasıtasıyla Ortaklık Anlaşmasının sağladığı imtiyazlı tarifeler ile Avrupa pazarına giriş yapmıştır.

Bu süre içerisinde (1977-1994) Avrupa'ya olan ihracatımızın toplam ihracatımıza oranı yüzde 60 ile yüzde 81 arasında bir seyir izlemiş, en yüksek oran da yüzde 81 ile 1988 yılında gerçekleşmiştir. Başlıca narenciye, patates ve konfeksiyon ürünleri yoğun bir şekilde Avrupa'ya ihraç edilmiş, bu sektörlerde yatırımlar yapılmış, üretim tesisleri kurulmuş ve ciddi sayıda istihdam gerçekleşmiştir.

Avrupa Topluluğu Adalet Divanı resmi olarak KKTC'den ithal edilecek ürünlere ambargo koymamıştır. Ancak verdiği kararın sonuçları, pratik olarak Kuzey Kıbrıs'tan Avrupa Topluluğuna mal ihracatını ekonomik olarak olanaksız hale getirmiştir. ² Bu kararlarla Avrupa'ya yapılan ihracatın toplam ihracata oranla payı on yıl içerisinde yüzde 70'lerden yüzde 20'lere gerilemiş, özellikle tekstil sektörü büyük bir yıkım yaşamış ve birçok işletme kapanma noktasına gelmiştir. Ancak yine de Kıbrıs Türk ürünlerinin Avrupa'ya erişim mücadelesi sona ermemiştir.

Bilindiği üzere Annan Planı referandumu sonrasında Kıbrıs Türk toplumunun plana yüzde 65 oranında destek vermesine rağmen çözümün gerçekleşmemesi sonucunda Avrupa Komisyonu tarafından Kıbrıs Türk toplumuna 3 konuda vaatte bulunulmuştur. Bunlardan birisi olan Yeşil Hat Tüzüğü 2004 yılında, Mali Yardım Tüzüğü de 2006 yılında yürürlüğe girmiştir. Ancak Doğrudan Ticaret Tüzüğü 18 yıldır askıda beklemektedir. Kıbrıs'ın kuzeyinde üretilen ürünlerin Avrupa pazarına kendi limanlarımızdan birer AB ürünü olarak ve herhangi bir gümrük vergisine tabi olmadan girişini düzenleyen Doğrudan Ticaret Tüzüğü aslında Kıbrıs Türk toplumunun hakkı olan ve 1994 ABAD Kararları ile talihisiz ve haksız bir biçimde engellenen bu hakkının teslimini teşkil ediyordu. Ancak ne yazık ki bu vaat yerine getirilemedi.

Kıbrıs Türk toplumu için şu anda Avrupa'ya erişim noktasında kısıtlı imkânlar söz konusudur. Ancak bu imkânların iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Her ne kadar kendi limanlarımızdan Avrupa'ya direkt tercihlili ticaretin yerini almayacak olsa da Yeşil Hat Tüzüğü mevcut olanaklar içerisinde kullanılabilecek bir araçtır. Yeşil Hat ticaretinin iki toplum arasındaki ekonomik faaliyetler ile oluşacak yakınlaşmaya da ciddi katkı sağladığı göz önüne alındığında geliştirilmesine her zaman öncem verilmelidir. Son dönemlerde dövizde gerçekleşen önemli artışlar nedeniyle Yeşil Hat ticaretinde ciddi bir artış söz konusu olmuştur. Geçtiğimiz 2021 yılında kuzeyden güneye yapılan toplam satış 6 milyon 123 bin Avro olmakla birlikte bu miktar bu yılın ilk 6 ayında yakalanmıştır. 2022 sonu itibarıyla yıllık Yeşil Hat ticaretinin tarihi boyunca ilk kez iki haneli rakamlara ulaşması öngörülmektedir.

Önemli bir ticari potansiyeli barındıran ve Kıbrıs adasının ortak kültürel ve tarihi bir değeri olan Hellim'in Avrupa Birliği'nde PDO (Menşeyi Korunmuş Ürün) olarak tescilli sürecinde de önemli gelişmeler yaşanmış, bu süreç içerisinde Kıbrıslı Türk üreticilerin tescilin faydalarından azami şekilde faydalanması için de yoğun uğraşlar ortaya konulmuştur. Avrupa Komisyonu tarafından yürürlüğe konulan Hellim Uygulama Tüzüğüne Kıbrıs Türk Ticaret Odasına da bir takım yetki ve sorumluluklar verilirken, ürünlerin Tüzüğe uygunluğunu denetleyecek olan iki Toplum Lideri tarafından 2015'te atanmış Bureau Veritas denetleme kuruluşu ile de ilişkiler geliştirilmektedir. Hellim ürünümüzün Avrupa pazarına girişinin sağlanması sadece dış ticaretimizde önemli bir artışa sebep olmakla kalmayacak, aynı zamanda Yeşil Hat ticaretinde de bir hareketlenme yaşanması ve iki toplumun birbirleriyle daha sıkı ticari ilişkiler kurmasına yarayacaktır.

Bunun yanında geçtiğimiz ay 2004 yılından bu yana Yeşil Hat ticaretinde bir ilk gerçekleşmiş ve işlenmiş bir tarımsal ürünün ticareti mümkün kılınmıştır. İlk olarak 6 işlenmiş ürün (zeytinyağı, tahin, helva, portakal/nar suyu, reçel, pekmez) üzerinden kaldırılan blokajın Tüzük uyarınca tüm işlenmiş tarımsal ürünlerin üzerinden kaldırılması gerekmektedir. Bu engelin tümden kaldırılmasını takiben Yeşil Hat ticareti rakamlarında gözle görülür bir artışın gerçekleşeceği beklenmektedir. Tüm üreticilerimizle iş insanlarımızın bu konuyu yakından takip etmesi büyük önem arz etmektedir.

Yeşil Hat Ticareti vasıtası ile güneye geçen ürünlerin buradan Avrupa ülkelerine herhangi bir gümrük vergisi ödenmeksizin erişimi söz konusu olduğundan Yeşil Hat Tüzüğü Kuzey Kıbrıs'ta üretilen ürünlerin Avrupa pazarına erişimi için önemli bir araç olma potansiyelini barındırmaktadır. Diğer yandan, ürünlerin kendi limanlarımızdan Avrupa'ya erişimi için 1972 Ortaklık Anlaşması'ndan doğan ve 18 yıl önce Kıbrıslı Türklere vaat edilen Doğrudan Ticaret Tüzüğü'nün yürürlüğe girmesi de ticaretimizin gelişmesi bakımından kritik bir konu olarak ele alınmalı ve hassasiyetle takibi yapılmalıdır.

¹ Aran, Latif, "Avrupa Topluluğu Adalet Divanı Kararları Işığında Kıbrıs Sorunu", TEPAV, Ankara, http://www.tepav.org.tr/tur/admin/dosyabul/upload/latif_aran_kibris.pdf, (23.5. 2018).

² Aran, Latif, age

Her 3 maldan 2'sini Türkiye'den aldık

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki ticarete geçen yıl 2020'ye kıyasla keskin bir artış olduğu hesaplandı. KKTC Ticaret Dairesi 2022'nin 8'nci ayında olmamıza rağmen hala 2021 verilerini açıklamazken, KKTC Merkez Bankası'nın 2022 yılı 1. Çeyrek Raporu'ndan derlenen bilgilere göre, tüm dış ticaret rakamlarının yükseldi.

Veriler, 2021 yılında TC-KKTC ticaret hacminin 1 milyar 515 milyona çıkarak 2020'ye kıyasla %94 oranında arttığını gösteriyor. Aynı şekilde KKTC'nin TC'ye ihracatı %27 artışla 62,7 milyon dolara, ithalatı da %99 artışla 1 milyar 453,2 milyar dolara çıktı. Ülkenin Türkiye'ye karşı verdiği ticaret açığı ise 1 milyar 390 milyon dolar oldu.

İTHALATIN %65'İ TÜRKİYE'DEN

KKTC'nin 2021 yılında gerçekleştiren toplam ithalatının %64,3'ü Türkiye'den, %9,5'i Avrupa Birliği ülkelerinden, %6,3'ü Uzak Doğu Ülkelerinden, %15,4'ü Orta Doğu Ülkelerinden, %2,6'sı 'Diğer Avrupa Ülkelerinden', geriye kalan %1,9'luk kısmı da, ve 'Diğer Ülkelerden' yapıldı.

2020 yılı ile kıyaslandığında Türkiye ve Orta Doğu Ülkelerinden yapılan ithalatın payında artış, AB ülkeleri, Uzak Doğu Ülkeleri, Diğer Avrupa Ülkeleri ve Diğer Ülkeler gruplarının paylarında ise düşüş gerçekleştiği görülüyor.

2020 yılında KKTC'nin 2020 yılının tamamında 1 milyar 319 milyon ABD doları olan ithalat rakamı, 2021 yılında 2 milyar 260 milyon ABD dolarına yükseldi.

İHRACATTA DA İLK SIRADA TÜRKİYE VAR

Ülkenin 2021 yılında gerçekleştiren toplam ihracatının Türkiye'ye %49,1 AB ülkelerine %1,5, Diğer Avrupa Ülkelerine %4,7, Orta Doğu Ülkelerine %26,1 ve Diğer Ülkelere %18,6 düzeyinde gerçekleştiği görülüyor. 2021'de Diğer Avrupa Ülkeleri, Avrupa Birliği Ülkeleri ve Orta Doğu Ülkeleri gruplarının toplam ihracat içindeki payları önceki yıla göre azalırken, Diğer Ülkeler grubunun payında ise ciddi oranda artış yaşandı.

KKTC'nin gerçekleştirdiği toplam ihracat içinde en büyük paya sahip olan Türkiye'nin payı 2021 yılsonu itibarıyla saptanan gerçekleşme rakamı 2020 yılı seviyesinde kaldı. 2020 yılının tamamında 101,1 milyon ABD doları olan ihracat rakamı, 2021 yılında 127,9 milyon ABD dolarına çıktı.

bugra
GROUP

koala
Yatak, Baza & Mobilya

**Konforla
gelen rahat
uyku**

Berlin
Karyola

%100
Yerli üretim

En iyi kaliteyi en uygun fiyatlara müşterilerimize sunarak toplu satış (yurt, otel vb.) ve perakende satış ile tüm Adaya hizmet veriyoruz.

Kampanyalı fiyatlarla hizmetinizdeyiz

- Oturma Grupları
- Yatak Setleri
- Yataklar
- Mobilyalar
- Mutfak

İletişim

0548 810 08 88

İstiklal Caddesi No:52 Yeniboğaziçi

Facebook.com/bugraticureltd

Instagram.com/koala_yatak_ve_mobilya

www.bugrugroup.com

Farkındalığın enerjisiyle daha iyiye evriliyoruz.

Bellapais'in tarihi dokusuyla bütünleşen
4 yatak odalı, geniş arazi içinde,
354 m2 yaşam alanına sahip
KAIZEN'de sadeliğin zarafeti sizleri bekliyor.

KAIZEN

BY ÖZYALÇIN

+90 392 650 2900 | +90 548 850 2900

sales@ozyalcinconstruction.com

ozyalcinconstruction

ozyalcinconstruction_

www.ozyalcinconstruction.com

Shipyard Famagusta Ltd. / Mağusa Tersanesi

Her Türlü Deniz Aracı ve Gemi Bakım Onarımı ile Yeni Gemi İnşaatı Faaliyetleri Yanında Ülkemizde Ağır İş Makinelerinin Tamir İşlerinde Sertifikalı Personellerimizle Halkımıza Hizmet Sunmaktan Gurur Duyar.

- > **Her Türlü Deniz Malzemeleri ve Boya Tedariği**
- > **Kuyu Kazma Makinaları Kaynak ve Tadilatları**
- > **Liman, Mendirek, İskele ve Kıyı Yapıları İnşaatları**
- > **Kaynak İşleri**

CNC - Kesim Plazma (3mm – 35mm sac)

TORNA - Sanayi Tipi Torna (Çapı 80cm, Boy 6m Kızak Üzerinde Çap 115cm, Ara parça söküldüğünde çap 155cm)

TAŞLAMA - 500mm çapa kadar taşlama tezgahı

PRES - 450 Ton Kapasiteli Pres Makinesi

SİLİNDİR - Büyük ve Orta Boy Sanayi Tipi Silindirler

- > **50 Ton Kaldırma Kapasiteli Deniz Vinci**
- > **18 Ton Çeki Kapasiteli Romörkör**
- > **8 metre Tarama Kapasiteli Deniz Derinleştirme Dubası**
- > **200 Ton Kaldırma Kapasiteli Deniz Barcı**

Daha fazla bilgi için bize ulaşın:

info@shipyardcyprus.com / repair@shipyardcyprus.com / Tel: +90 533 849 05 10

Liman İçi PK6, Gazimağusa Tersanesi, G.Mağusa, K.K.T.C

Ülkemizin başarılı iş insanlarından olan Ciddi Home Direktörü Amber Ciddi Arabacı, girişimcilik hikâyesinin yanı sıra hedefli çalışmanın önemine değinerek, kadının güven vermesinin iş yaşamında büyük avantaj sağladığını söyledi.

AMBER CİDDİ

“Hayatı tutkulu ve heyecanlı yaşamak için her daim hedef gerekli”

Öğrencilik yıllarında babasının mobilya atölyesinde tatil dönemlerini değerlendiren ve işin püf noktalarını öğrenmeye çalışan Amber Ciddi Arabacı, 22 yaşında üniversite lisansını tamamlayana kadar bunu sürdürdü. Mezuniyeti ile birlikte akademik hayatta kalıp devam etmek istedi, ancak aynı dönemde abisinin zorunlu askerliğe alınmasının gündeme gelmesi ile atölyeyi fabrikaya dönüştüren babası ile birlikte çalışması kaçınılmaz hale geldi. Bu süreçte omuzlarına kalan büyük yük yaklaşık iki yıl sürdü.

Daha sonra ailesiyle birlikte Ciddi Mutfak LTD’yi kurarak, 10-15 kişilik kadro ile 2002’de tam zamanlı olarak devraldıkları işletmeyi 120-130 üzerinde çalışanı olan bir işletmeye dönüştürdüler. İşe yeni başladığında, o dönemki koşullar ve yetersizliklerden dolayı hem kendi işinin patronu, hem işçisi, hem yardımcısı, muhasebecisi, mimarı, metre ile ölçü alanı, pazarlamacısı, depocusu, hem de şoförü oldu.

Amber Ciddi Arabacı, ekonomik olarak güçlü olmadıkları için zaman mefhumu gözetmeden ve iş seçmeden neredeyse her iş biriminde 10 yılın üzerinde çalıştı, ancak bu sürecin sonunda departmanlar oluşmaya başladıktan sonra yönetici olarak hizmet vermeye başladı. Tüm işleri devrederken ve kendilerini geliştirirken, teknolojiyi de imkânları çerçevesinde kullanmaya çalışıp işlerini mümkün olduğunca dijital yönetme yönünde bir eğilim gösterdiler. Amber Ciddi Arabacı, şirketteki diğer yan sorumluluklarının yanında, ana sorumluluklarından biri olarak, işin başlangıcından beri satış ve imalatla izlenen sıra yani genel planlama ve işletmenin ödeme, finans ve fon yönetiminin de başında yer alıyor.

“Dünyada en pahalı şey tecrübedir.”

Başarısız olduğunuz girişimlerin veya girişimcilik hikâyenizde yaşadığınız problemler oldu mu? Olduysa sonrasında yolunuza nasıl devam ettiniz?

Amber Ciddi Arabacı: “Denemekten hiçbir zaman korkmadım. Başarısız olsam da bunu gizlemekten de korkmam. Benim için önemli olan koyduğumuz hedefin doğru olup olmadığıdır. Eğer koyduğunuz hedefin doğru olduğundan eminseniz, yani atmak istediğiniz adım veya verdiğiniz kararınız doğru ise denemekten korkmamalısınız. İlk denemenizde başarısız olmuş olabilirsiniz.

Hedef doğruysa ona giden bir değil birkaç doğru yol mutlaka vardır. Önemli olan herkes koyduğu hedefe varıncaya kadar yaşadığı yanlışlardan kendine ders çıkararak devam etmesidir, başarı mutlaka yakalanacaktır. Bunun yanında; insan her şeyi tecrübe ederek öğrenemez.

Yüreklendiren Kadınlar

Tecrübe çok değerli bir şeydir. Tecrübe deneyimi olan, bizden yaşça büyük, ekonomik aklı olan insanlarla sürekli sohbet edersek veya fikrine güvendiğimiz kişilerden aldığımız tavsiyelerle, konumuzla ilgili araştırma yaparak, dünyanın birçok yerinde benzer çalışmalar yapmış, denenmiş başka insanlar muhakkak vardır. Bunlar ile ilgili araştırmalarımızı yapıp, dinleyip okursak ve bunları kendimize katarsak, hedeflerimize giderken başarısızlık olasılığımız düşecektir. Bana göre dünyada en pahalı şey tecrübedir. Ben kendi hayatımda kendimden büyük, ekonomik aklı olan kişilerle sohbet etmeyi, onlardan edindiğim bilgiler doğrultusunda bir çıkarım yapmayı tercih ederim."

"Kadının olduğu yerde adalet duygusu daha yüksektir"

Kadın olarak üstlendiğiniz rollerin iş yaşamınıza ne tür etkileri oldu? Amber Ciddi Arabacı: "Öncelikle olumsuz yönüne değinecek olursak; sanayi sektöründe bir firmayız. Bana göre kadın olmamız ve sanayide olmamız bize olumsuz olarak yansıyor. Batı ülkelerinde bu değişim gösteriyor. Bir işe gireceğiniz zaman, bir anlaşma yaptığınız veya proje yapacağınız ya da mal satın alacağınız zaman ilk nazarda cinsiyetiniz ön plana çıkıyor. Karşı tarafla yaptığınız telefon görüşmesinde dahi isminizin önündeki cinsiyet ön plana çıkıyor. Karşı taraf sanki arkadan bir erkeğin geleceğini, ya bir babanın, ya bir eşin vs. olacağını düşünüyor. Türkiye'deki firmalarla yaptığımız görüşmelerde bunu hissediyoruz. Hal böyle olunca karşınızdaki kişilerin size inanması için bir erkekten daha fazla efor harcamış oluyorsunuz.

İkincisi olumsuz etkilerden birisi de fabrikalardaki kas gücüdür. İşgücü ve üretim tarafında çalışan personel açısından erkeğin verdiği talimatla sizin verdiğiniz talimatın sanki farklı ayarda olduğunu hissedersiniz. Eşit noktaya gelmeniz için bu sefer daha fazla efor sarf etmiş oluyorsunuz. Çalışanlar erkek işverene korku duyarken, kadına saygı duyarak o işi yapıyorlar ancak sanayi sektöründeki beklenti talimatın erkek işverenden geleceği yönündedir. Tüm iş süreçlerinde vardığımız başarı noktası aynıdır, ama erkekle kadının harcadığı enerji, efor ve yıpranma farklıdır. Kadın aynı başarı noktasına gelene kadar erkekten daha fazla enerji harcıyıp, yıpranıyor.

Tabi olumlu tarafları da var. Kadın olmak, şirketin başarısına ve performansına çok yansıyor. Benzer şirketlerde ve özellikle batıda gözlemlediğimiz de aynı şekildedir. Kadının olduğu yerde adalet duygusu daha yüksektir. Bence bu özellik kadının genetiğinde vardır. Şirket yönetiminde yapılan toplantılarda ya da bir karar alınacağı zaman kadınların daha garantici olmasından dolayı risk az olur ve adaletli olmasından dolayı da alınan kararlara adalet duygusu daha çok yansır. Bu da şirketinizin verimine olumlu yansır. Yönetimin içinde adalet duygusu olduğu hissedilirse çalışan kendini daha çok işine verir ve o işte geleceğini görür. Yönetimde bir kadın olduğu zaman dış faktörlerden gelen güven farklıdır. Yani mal aldığınız yerler sizin risk almayacağınızı bilir, daha garantici olduğunuzu bilir. Bankalarda da aynı durum söz konusudur. Piyasalarda firmanıza duyulan güven daha çoktur. Müşterilerin açısından da kadın olmanız güveni daha da büyütür. Müşteri, ödediği paranın karşılığını alıp almayacağını güvencesini hisseder. İşletmenin başında bir kadın olduğunu görenler kendini daha güvenli hisseder.

Sektörümüz erkek ağırlıklı olduğundan iletişim olarak da kadının varlığı olumlu yansır. Örneğin bir toplantıya katıldığınız zaman eğer o toplantıda kadın varsa, toplantının harareti daha aza iner. Yani kadının varlığı şiddeti azaltır."

Faaliyet gösterdiğiniz sektörde veya iş yaşamınızda kadın olmak ne demek? Kalıplaşmış davranışlar ile karşılaştınız mı?

Amber Ciddi Arabacı: "Sizin hangi davranışa maruz kalacağınız, davranışlarınızla bağlantılıdır. Karşı tarafın size nasıl yaklaşacağını, sergilediğiniz duruş ve verdiğiniz özgüven sinyaliniz belirler."

Girişimci kadınlara nasıl bir mesaj vermek istersiniz?

Amber Ciddi Arabacı: "Bence çocuklarını girişimci yetiştirmeleri çok önemlidir. İster kadın ister erkek olsun herşey kökten gelir. Önce kendi çocuklarımızı kendi yaşadığımız zorlukları yaşamamamız adına onları buna hazır etmeliyiz. Kendi kararlarını kendileri verebilsin, her zaman hedefleri olsun, iş yaşamına paralel onları motive edecek paralel birkaç meşguliyetle sahip olmaları gerektiğini düşünüyorum. İnsanların sadece işe gidip gelmeleri, ya da para kazanmakla ilgili meşguliyetin yanı sıra uyuyarak geçirdiği zamanın toplamı mutluluk getirmiyor. İnsanı heyecanlandıran gerek aile yaşamında, gerek iş yaşamındaki sorunları ile mücadele ederken, onu heyecanlandıran ve ileriye atacak ekstra motivasyonu olması gerektiğine inanıyorum. İşle ilgili veya iş dışı yan hobiler edinmelidirler. Çocuklarımızı bunlara alıştırmanın gerekir."

Yaşanan zorluklar karşısında kadın girişimcileri yüreklendiren mesajınız ne olurdu?

Amber Ciddi Arabacı: "Girişimcilere önerim kendilerine hedef koymaları ve o hedeften asla vazgeçmeleridir. Yeter ki koydukları hedefin doğru olduğuna inansınlar. Başarısızlık muhakkak olacaktır. Kaç defa denediğiniz önemli değildir. Yapılan her yanlıştan ders çıkararak her seferinde hedeflerine doğru ilerlesinler."

Kadın girişimciliğin veya ekosistemin gelişmesi için yasal altyapıyı desteklemeye sizce ihtiyaç var mı?

Amber Ciddi Arabacı: "Tüm sektörler bir krizin içerisindeyiz ve şirketlerimizin yaşaması için mücadele veriyoruz. Ülkemizde birçok işsiz var ama insan kaynağı da var. Şirketlerin veya kurumların çalıştıracağı yetkinlik sahibi insanlar yok. Devlette çok ciddi bir plansızlık var. Devletimiz, mezun olmuş ve elinde ihtiyaç doğrultusunda yetkinliği olmayan işsizlerle, insan kaynağına ihtiyaç duyan özel sektör kurumlarını bir araya getiremiyor, buluşturamıyor. Sektörel bazda bir araştırma yapılması gerekir. Örneğin bizim ülkemizde hangi sektörler yaşayacak, bu sektörlerin hangi ara elemanlara veya yetkinliğe sahip insan kaynaklarına ihtiyacı var, ya da bir kaç yıl içinde ihtiyacımız nedir, gençlerimiz hangi mesleklere yönelmeli gibi konularda devletin önemli rol oynaması gerekir. Birçok gencimiz okuduğu bölümden mezun olduktan sonra iş bulamıyor. Sektörlerin ihtiyacı olan bölümler olmadığı için işsiz kalıyorlar. Liseden mezun olacak gençleri hangi bölümleri okumalı ya da hangi meslek gruplarına ihtiyaç var diye devletin bir yön vermesi gerekiyor. Mevcut mezun olan birçok gencimiz için de ara formül geliştirilerek bu gençlere yetkinliğine göre eğitimler verilmeli ya da sektörel ihtiyaca göre ek yetkinlik edinmeleri için sertifika programları düzenlenmelidir.

Devletin planlama yapması ve genç girişimcilere teşvik vermesi gerekiyor. Bu verdiği teşviklerin takibini yapacak ve bu teşviklerin hayata geçip geçmediğini de denetleyecek bir sistemin içerisinde teşviklerin verilmesi gerekiyor. Devletin hangi sektörlerle teşvik vereceğini de saptaması yeterli değildir, verilen teşviğin gerçek anlamda hayata geçip geçmediğini kontrol etmesi gerekir. Bu teşviklerin yani, hayata geçen teşviklerin de başarı oranı da ölçülmelidir ki aynı teşviğin devam edip etmeyeceğine karar verilsin. Genç girişimcilere ve kurumlara aynı zamanda planlama veya araştırma ile ilgili teşvikler de verilebilir. Eskiden para ile iş gücü satın alırdınız, şimdi herşey teknoloji ve dijital dünya üzerinden yürütülüyor. Sadece insan gücü değil, dijital dünya da şirketlerin içerisine entegre olmuş durumdadır. Doğru şirketlere araştırmaları ve kendilerini geliştirmeleri için de teşviklerin verilmesi gerektiğini düşünüyorum."

KKTC Merkez Bankası Risk Merkezi verileri, turizm (otel-restoran) sektörünün bankalardan kullandığı brüt kredilerin Mayıs 2022 itibarıyla 5 milyar 001 milyon 964 bin TL ile bugüne kadarki en yüksek noktasına ulaştığını gösteriyor. Bu kredilerin tahsili gecikmiş alacaklardaki payı ise 670 milyon TL'yi aştı.

Bankaların Merkez Bankası Risk Merkezi'ne yaptığı zorunlu bildirimlere göre Mayıs 2022'de ulaşılan brüt kredi miktarı geçen yılın aynı dönemine göre %66.62 oranında daha fazla. Mayıs 2021'de Otel-Restoran (Turizm) başlığı altında gösterilen krediler, ilk kez 3 milyarın üzerine çıkarak 3 milyar 053 milyon TL düzeyinde saptanmıştı.

Yaptığımız hesaplama göre, turizm

sektörünün kredi tutarı tüm sektör kredileri içinde %9.54'lük bir paya sahip.

SORUNLU BORÇLAR ARTTI, AĞIRLIĞI AZALDI
Risk Merkezi verileri, turizm (otel-restoran) sektörünün bankalardan kullandığı kredilerde tahsili gecikmiş alacakların (TGA) miktar olarak arttığını ancak, sektörün toplam brüt kredi hacmi içindeki payının azaldığını da gösteriyor. Kredilerdeki artışa bağlı olarak sektörün ödenemeyen kredileri yıllık bazda %49 artışla bugüne kadarki rekor seviye olan 669 milyon 305 bin TL'yi buldu.

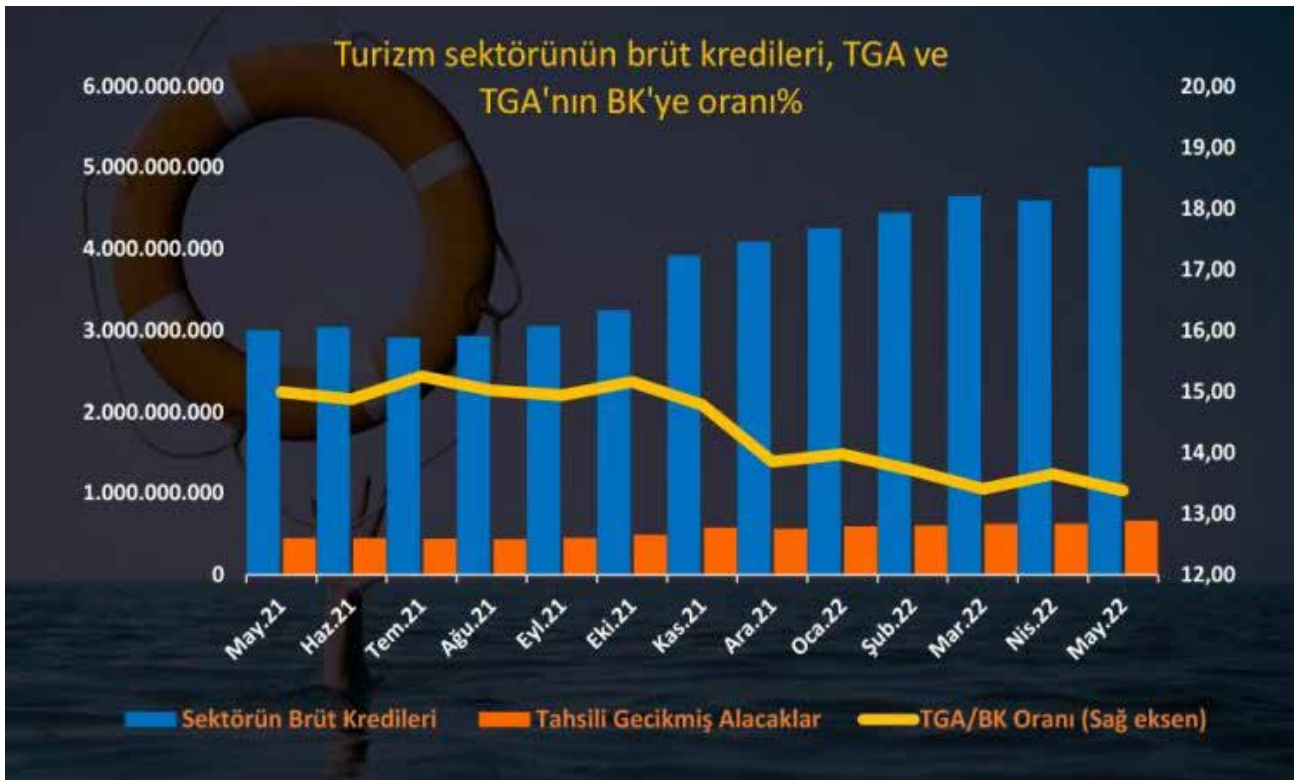
Ancak, turizm sektörünün kullandığı toplam brüt kredi hacmi içinde TGA'nın payı (ağırlığı) son üç yılın en düşük seviyesi olan %13.38'e

geriledi. Başka bir anlatımla KKTC Merkez Bankası'nın rakamlarına göre, turizm sektörünün ödenemeyen-takipte olan kredileri miktar olarak artmasına rağmen, sektörün kullandığı toplam kredi büyüklüğü içindeki payında oran olarak azalma var. Tüm sektör kredileri (52,4 milyar) içinde TGA'nın payı %7.10 oranında hesaplanırken, turizm sektörünün toplam TGA içindeki payının %17.98 gibi çok yüksek oranda olması, endişe verici bir veri olarak dikkati çekti.

SEKTÖRDEKİ KREDİLERİN KAYNAĞI

Risk Merkezi' bildirilen sektördeki krediler; KKTC Bankacılık Yasası altında kurulmuş olup faaliyette bulunan bankalar, yurt dışında kurulu olup KKTC'de şube açmak suretiyle faaliyet gösteren şube bankaları, Kalkınma Bankası, TMSFIF nezdindeki krediler ve Şirketler Mukayyitliği nezdindeki tasfiye halindeki bankaların kredilerinden oluşuyor.

Bu nedenle bankalardan alınan krediler ile özellikle Kalkınma Bankası'nın kullandığı çoğu geri dönüşsüz kredilerin payı bilinmiyor. Ancak, finans çevreleri, turizm sektöründe artan kredi miktarı içinde taze kredilerin payının fazla olmadığını, çoğunluğu döviz cinsinden olan kredilerin Türk Lirası'nın astronomik değer kaybının etkisiyle yükseldiğini, aynı etkinin TGA'da da görüldüğünü vurguluyor.

Güney Kıbrıs'ta enflasyon 41 yılın zirvesinde

Güney Kıbrıs'ta Temmuz ayı enflasyon oranı yüzde 10,9 olarak açıklandı. Rum basınında yer alan habere göre, Güney'de 1981 yılından sonraki en yüksek enflasyon artışı yaşandığı yazıldı. Güney Kıbrıs'ta Temmuz ayı enflasyon artışının yüzde 10,9 olarak hesaplandı. Bu oranın 1981 yılından sonraki en yüksek oran olduğunu yazdı. Gazete, 2021 yılının Temmuz ayına göre en büyük değişimin yüzde 61 ile elektrik ve yüzde 44,1 ile akaryakıtta yaşandığını belirtti.

NEW BLACK AKDENİZ®

SINCE 2008

Tadına doyamayacaksınız!

Kuzey Kıbrıs'ın Balık Markası

Aldığınız her Akdeniz Ton ile siz de Kıbrıs Türk Eğitim Vakfı'na katkıda bulunun.

omega 3 ve 6

%100 KATKISIZ

Sevket Hançerli Ticaret Ltd.

Kurtuluş Sok. No: 2 Yenikent, Gönyeli Lefkoşa, KKTC - Tel: 223 4855 - Faks: 223 4856 - info@shancerli.com

G7 ülkelerinden Rusya'nın petrol kârını kısıtlama planı

G7 ülkeleri ve Avrupa Birliği (AB) Yüksek Temsilciliği, Rusya'nın yüksek enerji fiyatlarından büyük gelir elde etmesinin önüne geçmek için tüm seçenekleri değerlendirdiklerini bildirdi. G7 ülkeleri dışişleri bakanları ve AB Yüksek Temsilcisi'nin görüşmesinin ardından yazılı bir açıklama yapıldı. İngiliz Dışişleri Bakanlığı tarafından paylaşılan ortak açıklamada, "Rusya'nın deniz yoluyla taşınan ham petrolünün ve petrol ürünlerinin uluslararası ortaklarla istişare içinde

kararlaştırılacak bir fiyattan veya altında satın alınmadığı sürece, küresel olarak taşınmasını sağlayan tüm hizmetlerin kapsamlı bir şekilde yasaklanmasını değerlendiriyoruz." ifadeleri yer aldı. Açıklamada, "Bunu ve diğer seçenekleri değerlendirirken, en savunmasız ve en çok etkilenen ülkelerin, Rusya'dan da dahil olmak üzere enerji piyasalarına erişimini sürdürmelerini sağlamak için kısıtlayıcı tedbirlerimizin yanı sıra hafifletme mekanizmalarını da dikkate alacağız."

değerlendirmesine yer verildi. G7 açıklamasında, Rus enerji emtiasının iç piyasalardan aşamalı olarak çıkarılırken, Rusya'nın hidrokarbon gelirlerini azaltan, küresel enerji piyasalarında istikrarı destekleyen ve özellikle düşük ve orta gelirli ülkeler üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri en aza indiren çözümlerin geliştirilmesine çalışılacağı kaydedildi. G7, Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Kanada, Fransa, Almanya, İngiltere, İtalya ve Japonya'dan oluşuyor.

Avrupalı tüketiciler resesyon ve yüksek enflasyona hazırlanıyor

Avrupalı tüketiciler resesyon ve yüksek enflasyona hazırlanıyor. Avrupa Merkez Bankası'nın anketine göre Euro Bölgesi'nde tüketiciler ekonominin küçülmesini ve yüksek enflasyonun gelirlerini eritmeye devam etmesini bekliyor. 2018'den beri Almanya, Fransa, İtalya, İspanya, Hollanda ve Belçika'da 14 bin kişiyle yapılan Tüketici Beklenti Anketi yayımlandı. Tüketicilerin 12 aylık enflasyon

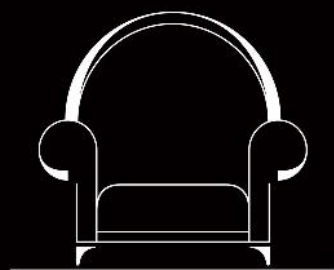
beklentisi Haziran'da yüzde 5'e yükseldi. 3 yıllık beklenti de 0,3 puan artarak yüzde 2,8 oldu. Yine ankete göre ekonominin bir yıl içinde yüzde 1,3 daralması, işsizlik oranının yüzde 11,5'e ulaşması bekleniyor. Avrupa Merkez Bankası güncel tahminlerinde resesyon öngörmemişti. Banka enflasyonun yüzde 8,9'a yükselmesiyle geçen ay faizi 50 baz puan artırmış ve daha fazla artış olacağı sinyalini vermişti.

İngiltere'den 27 yılın en sert faiz artışı

İngiltere Merkez Bankası politika faizini 50 baz puan artışla yüzde 1,75'e çıkardı. Banka enflasyon beklentilerini de yükseltirken, yılın dördüncü çeyreğinde ülke ekonomisinin resesyona gireceğini öngördü. İngiltere Merkez Bankası (BoE) politika faizinde 1995 yılından bu yana en sert artışı yaptı. Banka politika faizini 50 baz puan artışla yüzde 1,75'e çıkardı. Bloomberg anketine katılan ekonomistlerin beklentileri de faizin yüzde 1,75 seviyesine çıkarılacağı yönündeydi.

Karar 1'e karşı 8 oyla alındı. İngiltere Merkez Bankası enflasyon beklentilerini de yükseltti. Buna göre banka, tüketici fiyatlarının dördüncü çeyrekte yüzde 13,2 ile zirve yapmasını bekliyor. Bankanın karar metninde resesyon vurgusu da yer aldı. İngiltere ekonomisinin 4. çeyrekte resesyona girmesini bekleyen banka resesyonun beş çeyrek sürmesini öngördü. Kararın açıklanmasıyla İngiliz 2-10 yıl vadeli tahvil getiri eğrisi 2019'dan bu yana ilk kez terse döndü.

CİDDİHOME

YOUR FURNITURE EXPERT

Vakıflar Genel Müdürü Cengiz Erçağ, son günlerde artan döviz kurunun ülkemize etkisinin yanı sıra günden güne kapanan işletme sayısının dövize paralel olarak arttığına vurgu yaparak acil önlemler alınması gerektiğini savundu.

ERÇAĞ: "BİZLER ŞUAN İTİBARI İLE ENFLASYON VE DÖVİZLE MÜCADELE EDECEK BİR ÜLKE DEĞİLİZ"

Cengiz ERÇAĞ

Kıbrıs Vakıflar Bankası Genel Müdürü

Kıbrıs Vakıflar Bankası Genel Müdürü Cengiz Erçağ, TL'nin döviz karşısından serbest düşüşte olduğunu belirterek, ülke olarak enflasyon ve dövizle mücadele etmenin mevcut sistemde mümkün olmadığını savundu.

Erçağ, Ekonomi Gazetesi'nin sorularını yanıtladı...

"Dünyada yaşanan ekonomik durağanlıktan dolayı krizin daha da derinleşmesi söz konusudur"

Dövizin önümüzdeki aylarda yükselişe geçeceği gündemde, döviz için beklentiniz nedir?

"Döviz, uzun zamandır beklenenin üzerinde bir çıkış sergiliyor. Tüm dünyada global anlamda bir kriz yaşanırken, diğer taraftan da enflasyonla mücadele başladı. Döviz aslında yükselmiyor. Bizim kullandığımız para birimi olan Türk Lirası değer kaybediyor. TL'nin değer kaybından dolayı dövizin yükselişi vardır ve bunun nerede duracağı, hangi noktaya geleceği kimsenin tahmin edemediği bir durumdur. Malum bir pandemi süreci yaşadık ve halen daha da yaşıyoruz. Bu durum dövizin hareketlenmesine neden oldu. Şuan dünyada büyük ölçüde kıtlık yaşanıyor, tüm dünyada enerji ile ilgili çok ciddi sıkıntılar var. Rusya-Ukrayna savaşının yaşanması dövizini daha da tetikledi. Dünyada yaşanan ekonomik durağanlıktan dolayı krizin derinleşmesi ve buna bağlı büyük bir ekonomik buhran yaşanması söz konusudur. Yakın geçmişte de krizin derinleştiği noktada bir takım görüşler paylaşmıştım. Bunun nedeni de ekonomik verilerin bunu göstermesinden kaynaklanıyor. Dövizin seyrinin daha da artacağı yönünde öngörüler var. Sıkıntılar çok büyük. Tüm dünyada hammadde sıkıntısı yaşanıyor. Dövizin artmasıyla üretim ve girdi maliyetleri de sürekli artmaktadır. Petrol ve enerji fiyatlarının artması da girdi maliyetlerini artıran başlıca unsurlardır. Tüm dünyada üretimle ilgili sıkıntılar var. İşte tüm bu gelişmeler dövizin yukarıya ve aşağıya doğru seyrini etkileyen unsurlardır.

"Biz enflasyon ve dövizle mücadele edecek bir ülke değiliz"

Her ülke kendi para birimini ile ilgili bir takım ekonomik tedbirler alarak, reformlar yapmaktadır. Biz enflasyon ve dövizle mücadele edecek bir ülke değiliz. Ancak Türkiye enflasyonla mücadeleyi başardığı zaman biz de rahatlama noktasına geleceğiz. Çünkü TL döviz karşısında serbest düşüşte ve şu anda müdahale noktasında hiçbir şey yok, en azından bizler göremiyoruz. Şuan itibarı ile KKTC olarak elimizde müdahale edecek herhangi bir aracımız yoktur. Türkiye'nin buna müdahale etmesi gerekiyor, bu da özellikle politika faizinin artırımı ile olabilecek bir müdahaledir diye düşünüyorum. Elbette faizin yükseltilmesi başka sorunları yaratacak katılıyorum, fakat şu an için yapılabilecek tek çare bu gibi duruyor. Türkiye çok güçlü bir devlet ve sürekli büyüyen bir ekonomi. Türkiye enflasyonla mücadele'de başarı gösterirse çok daha iyi bir noktaya geleceği aşikardır. Dünyada da görüyoruz ekonomisi çok daha büyük devletler de şu an enflasyonla çok ciddi anlamda mücadele içine girdiler ve rekor sayılabilecek faiz artırımları yapmaktadırlar. Gerçek olan şudur tüm dünyada olduğu gibi bizler de hala daha bir krizin içerisindeyiz ve bu derinleşme daha da artacak diye düşünüyorum.

"Hantal bir kamu maliyemiz var"

Peki, öneriniz nedir?

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ölçeğinde ya da devlet tarafından yapılabilecek çok da birşey yok. İnsanların dövize kaçışını her geçen

gün artan döviz mevduatlarından görüyoruz. Türkiye'de kur korumalı mevduat sistemine geçildi ve bu durum Türkiye hazinesine büyük bir külfet getirdi. KKTC'de de böyle bir çalışma yapılıyor. Ancak bu kaynak meselesi kim tarafından karşılanacaktır. Devletimiz şu an itibarı ile bunu karşılayamaz. Türkiye kendi enflasyonu ile mücadele ederken, KKTC'ye yardımcı olabilir mi önemli olan odur. Biz aynı para birimini kullanan iki kardeş ülkeleriz. Burada kaynak bulunabilirse bazı şeyler olur. Zaman zaman işitiyoruz; "döviz geçilsin" cümlesini, fakat tüm bunların ana unsuru kaynağa dayalıdır. Kaynağı bulduğunuz noktada bunu çözebilirsiniz. Şuan gelirlerin artırılması noktasında ve kaynak bulunma noktasında devletimiz çok ciddi çalışmalar yürütüyor. Ama bizim hantal bir kamu maliyemiz var. Artık bu masaya yatırılıp, konuşulması gerekiyor. Özel sektörün çok ciddi sorunları var. Birçok işyeri kapanma noktasına gelmiştir. Tüm bunlara bakıldığı zaman çok ciddi derinliğe (krize) girdiğimizi görüyoruz.

"Hibe programlarının gündeme gelmesi gerekiyordu"

Faizi düşük krediler veriliyor... Bu krediler vatandaşa fayda sağlıyor mu? Yoksa bu krediler ile borçla borç mu ödeniyor?

Yine konu kaynakla alakalıdır. Eğer kaynak bulmuş veya para basan bir ülke olsaydı sorun ortadan kalkardı. Aslında kredilerden öte hibe programlarının gündeme gelmesi gerekiyordu. Görüyoruz ki kaynağa ulaşmada çok ciddi sıkıntılarımız vardır. Ancak, gerek KKTC Devleti ve gerekse KKTC Merkez Bankamız, bankalara faiz desteği vermek suretiyle, küçük esnafın ve KOBİ'lerin ayakta kalabilmesini sağlamak adına %13 gibi, yani mevduat ve kredi faizlerinin çok çok altında bir rakamla böyle bir kaynak ayırdı ve bahse konu sektörlerde ayakta kalmaları adına yardım yapmaya çalışılıyor. Gerek üretim ve gerekse mal alımı noktasında çok ciddi sıkıntılar var, bir çok sektör bu yüzden büyük sıkıntı yaşamaktadır. Çünkü sattığınız bir ürünü yerine koyamıyorsunuz. Fiyatlar sürekli olarak bu yüzden artıyor. Piyasalar şu an arz ve talebe göre şekillenmiş durumda. Serbest piyasa ekonomisine inandığımız için insanlar ucuz olan yerlere akın etmeye başladı. Görüyoruz rum kesimine göre çok cazip bir ülke konumuna geldik. Şu an çok ciddi anlamda ülkemize döviz girdisi vardır, bunlar da iyi yöndeki gelişmeler. Yani bazen krizler yeni fırsatları da beraberinde getiriyor. Ancak kendi insanımız da bu pahalılık altında ezilir günden güne alım gücü düşen bir duruma gelmiştir. Kısacası ülke ekonomisi de bu yeni durum ile farklı bir boyutta şekillenmeye başlamıştır. Özetlemek gerekirse, ülkemizde faaliyet gösteren işletmelerin çok ciddi teşviklere ihtiyacı vardır. Enflasyonun yüksekliği, dövizin artması iş gücünü ucuzlatmıştır. İş bulmak, iş yapmak günden güne zorlaşmaya başladı. Hane halkı çok zor günler yaşıyor, özel sektör ayakta kalma mücadelesinde. Tüm dünyada hammadde sıkıntısı yaşanmasından dolayı, paranız olsa dahi mal tedarikinde çok ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sebeptendir ki önümüzdeki yıl, kıtlık yılı olacak diye konuşuluyor. Çok kara bir taplo çizdin peki ne yapmak gerekiyor önerilerin nedir diyorsanız, cevabım nettir. Üretime dayalı yeni politikalar geliştireceğiz. Unutmayacağız ada'da yaşıyoruz ve bizim için örnek ekonomi modeli, "ada ekonomi modelidir" gerekirse burayı serbest bölge ilan ederek, ticaretin döndüğünü, gümrük ve vergilerin sıfırlanmış, yatırıma açık, bir finans adası kuracağız.

**Paşaköy
MAR Tavuk Çiftliği**

***Doğal Beslenen Piliçlerimiz
Tüm Raflarda Sizi Bekliyor***

Size En Yakın Marketinizdeyiz!

**Fresh
Chicken**

Sağlık İçin MAR Piliç

Kıbrıs Türk Sanayi Odası Başkanı Ali Kamacıoğlu beraberindeki heyetle, Kıbrıs Türk Ticaret Odasına ziyarette bulundu. Ziyarette iki odanın birlikte yürütebileceği iş birlikleri konuşuldu. Oda Başkanı Turgay Deniz'e Başkan Vekili Ramazan Gündoğdu, Yönetim Kurulu Üyeleri Omaç Cin, Ekin Adademir ve Yusuf Acemoğlu eşlik etti.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Bankacılık, Finans ve Sigortacılık Sektörü Komitesi Ekonomik Örgütler Platformu ile Başbakanlık arasında yapılan Kara Sınır Kapılarının İyileştirilmesine Yönelik Protokol gündemiyle bir toplantı gerçekleştirdi. Protokol ile ilgili bilgi ve fikir alışverişinin gerçekleştirildiği toplantıda Oda Başkanı Turgay Deniz'e, Sektör Başkanı Mehmet A. Kader, Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Ergüven eşlik etti.

KTTO Başkanı Turgay Deniz, Maliye Bakanı Alişan Şan'a nezaket ziyaretinde bulundu. Ziyarette Oda Başkanına Başkan Vekili Aziz Limasollu, Yönetim Kurulu Üyesi Evren Günsel Erçelik, Meclis Üyesi Orhan Şevket, Genel Sekreter Yardımcısı İzzet Adiloğlu ve Oda Vergi Danışmanı Ahmet Manavoğlu eşlik etti.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kıbrıs Türk Ticaret Odası arasında 8 Ağustos 2022 tarihinde yabancı çalışma izin işlemleri ile ilgili imzalanan iş birliği protokolüne Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Hasan Taçoy ve Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Sayın Turgay Deniz imza koydu.

İş birliği protokolü kapsamında Kıbrıs Türk Ticaret Odası kendi üyelerinin yabancı uyruklu işçi istihdamına ilişkin çalışma izin işlemlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile iş birliği içerisinde yürüterek üyelerine aşağıda özetlenen hizmetleri sağlayacak.

- Yabancı Uyruklu İşçi İstihdam Başvurusu, Ön İzin İşlemleri ile Çalışma İzni ve Çalışma İzni Uzatma Başvuruları üye işverenler adına Kıbrıs Türk Ticaret Odası tarafından hazırlanarak Bakanlığın ilgili merkezine sunulacak.
 - Süreç Kıbrıs Türk Ticaret Odası tarafından takip edilerek sonuçlandırılacak.
 - Banka Teminat mektubu düzenlemesi KTTO üyeleri için uygulanmayarak üyelerin üzerindeki teminat yükü kalkacak.
- İmzalanan iş birliği protokolünün yürütmesi ve uygulaması için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Kıbrıs Türk Ticaret Odası tarafından ortak bir komite kurularak 10 iş günü içinde gerekli form ve belgeler hazırlanıp Kıbrıs Türk Ticaret Odası üyelerine ilan edilecek.

Söz konusu protokol ile taraflar, genelde kayıt dışı işçiliğin özelde ise kayıtsız yabancı uyruklu işçi istihdamını önlemeyi, işgücü piyasasının düzen ve denetim altına almayı ve haksız rekabeti ortadan kaldırmayı amaçlamıştır.

Ayrıca Protokol kapsamında Kıbrıs Türk Ticaret Odası KKTC'de istihdam edilebilirliği artırmaya ve işsizliği önlemeye dönük Meslek Yüksekokulu / Koleji projesinin hayata geçirilmesi amacıyla iş birliği ve finansman desteği sağlayacak.

DEMİRELER

Construction LTD.

ELANIS VİLLALARI

Lefkoşa'nın en güzel projesi

Havaalanına **5 dk**,
Lefkoşa'ya **10 dk**
mesafede

0542 877 09 83 - 0532 295 04 25

Bizim İşimiz **Sizin Gücünüz**

Dünya devi Genpower'ın kalitesi,
Basel Energy'nin üstün iş ahlakı ve profesyonel
ekip ruhu ile sunduğu katma değerli
hizmetlerle buluşuyor, işinize güç katıyor.

www.baselenergy.com

Basel Energy
Uğur Mumcu Bulvarı Gamerez Caddesi, Girne Kıbrıs
+90 548 877 0100
www.baselenergy.com

GENPOWER®
GENERATOR

KIBRISIN

DEĞERİ

Güvenle İçiyor
içiriyoruz!

+90 392 444 66 26

TÜFEKÇİ ÖMER USTA SOKAK NO: 24
BOĞAZKÖY - GİRNE

[HTTP://HEDIEYSU.ORG/](http://hediyeysu.org/)

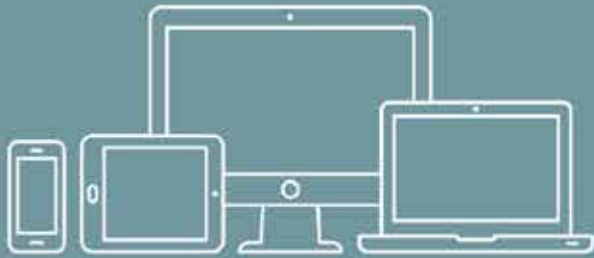
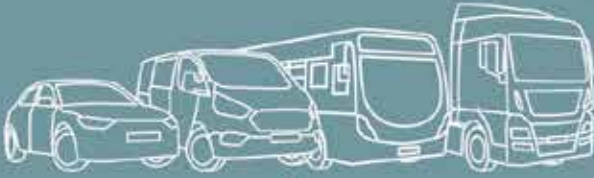

Hızlı, kaliteli ve kesintisiz
ev internetiniz
Turkcell'de!

Filo yönetiminin yeni adı;

4G Kameralı araç takip sistemi

GPS araç takibi

Canlı video izleme

On-line video indirme

Sürüş yönü & araç içi lens

Olay bazlı video kayıt

Vehicle
Surveillance
Systems

erabilisim.net

+90392 815 2540

Ecevit Caddesi, Girne

**Cardplus
Mobil**

**Tek Uygulama,
Tüm Kartlar!**

**Cardplus
Cep Pos**

Sahibi:
Kıbrıs Türk Ticaret
Odası (a)
Turgay DENİZ

Genel Yayın Yönetmeni
Deniz GÜRGÖZE

**KTTO Haber ve Yazı İşleri
Müdürü**
Gizem Y. DAVULCU

KTTO Yayın Danışmanı
Omaç CİN (YK Üyesi)

**Reklam, Pazarlama ve
İletişim**
Növbet GÜRTAY

Grafik Tasarım
Nazire BÜYÜKOĞLU

Reklam Tasarımı
Safiye ÖZYÜREKLİLER

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Merkez İletişim

Adres: 90 Bedrettin Demirel Caddesi Lefkoşa
Tel: +90 (392) 228 37 60, +90(392) 228 36 45
Fax: +90 (392) 227 07 82
E-Posta: ktto@ktto.net

Mesarya Ajans İletişim

Adres: Şhi Hüseyin Behzat Sk. Siyah Kuğu sitesi 1/6 Göçmenköy
Tel: 0 392 223 60 77 - 0392 223 77 17

E-mail: mesarya.reklam@gmail.com Baskı: Okman Printing LTD.